

4.12.2018

לכבוד	לכבוד
מר רפי סער	מר איתי צחר
ראש עיריית כפר סבא	מנכ"ל עיריית כפר סבא
עיריית כפר סבא	עיריית כפר סבא
רח' ויצמן 135	רח' ויצמן 135
<u>כפר סבא</u>	<u>כפר סבא</u>

א.נ.,

הנדון: הזמנה להגשת בקשה להיכלל במאגר יועצים של עיריית כפר סבא

1. איגוד המתכננים בישראל הינו הארגון המקצועי המייצג את מתכנני הערים והאזורים בישראל וחברים בו מרבית המתכננים בישראל המתמחים בתחומים שונים של התכנון המרחבי ובעלי רקע אקדמי מגוון (לרבות אדריכלים רבים) המועסקים בין היתר במוסדות התכנון הארציים והמחוזיים, במשרדי הממשלה השונים, בועדות המקומיות לתכנון ולבניה, ברשויות המקומיות ובסקטור הפרטי. האיגוד גם חבר בארגון הבינלאומי International Society of City and Regional Planners (ISOCARP) ופועל בין היתר לקידום איכות התכנון המרחבי בישראל ולקידום מעמד מתכנני הערים והאזורים בישראל. האיגוד הוקם למעלה מ-40 שנה ופועל כעמותה רשומה.
2. לפני זמן קצר התגלה לאיגוד כי עיריית כפר סבא פרסמה הזמנה להגשת בקשה להיכלל במאגר יועצים של עיריית כפר סבא, הכוללת בין היתר את תחום הייעוץ "מתכנני תב"ע", המופיע משום מה תחת הקטגוריה "אדריכלות ועיצוב פנים".
מעיון בהזמנה נדהמנו לגלות שבמסגרתה נקבע **תנאי סף** לפיו במציע המבקש להיכלל במאגר היועצים בתחום "מתכנני תב"ע" יכול להיות אך ורק "אדריכל בעל רישיון בתוקף".
במילים אחרות, בהתאם לתנאי סף זה **מתכנני ערים ואזורים** בעלי השכלה אקדמית בתחום התכנון העירוני ובעלי ניסיון כמתכנני ערים (שאינם בהכרח אדריכלים רשויים) **יהיו מנועים מראש מלהיכלל במאגר היועצים בתחום "מתכנני תב"ע"**.
3. יובהר כבר בראשית הדברים, כי איגוד המתכננים **מתנגד נחרצות לקביעת תנאי סף המונע ממתכנני ערים ואזורים, שאינם בהכרח אדריכלים או מהנדסים, להגיש מועמדות להיכלל במאגר היועצים של העירייה בתחום מתכנני תב"ע (דהיינו תכניות מתאר ותכניות מפורטות)**.
כפי שיפורט להלן, לעמדת איגוד המתכננים תנאי סף זה מנוגד להוראות הדין, הינו תנאי בלתי סביר ויש בו משום פגיעה בלתי מוצדקת וללא כל תכלית ראויה ובכל מקרה מעבר לנדרש בחופש העיסוק.

יו"ר משותף: תמי גבריאלי tamigav@gmail.com רחל קטושבסקי Krachel@bgu.ac.il

מזכירות: מיכל שגב igudm1@gmail.com

כתובת: איגוד המתכננים בישראל, ת.ד. 1191 כוכב יאיר 4486400

אתר האיגוד: www.aepi.org.il

4. מזה עשרות שנים המקצוע "תכנון ערים ואזורים" מוכר בעולם כולו וגם בישראל כפרופסיה העומדת בפני עצמה, השונה ומאובחנת ממקצועות האדריכלות וההנדסה.
5. תכנון ערים ואזורים הינו תהליך מורכב, שמטרתו לקבוע מדיניות ואסטרטגיות לפתרון בעיות מורכבות בתחום העיר והאזור. תהליך זה כולל נושאים רבים ומגוונים ובין היתר: קביעת מטרות ויעדים לתכנון ואת חזון התכנון, לימוד המערכות השונות של האזור המתוכנן, זיהוי תהליכים קיימים ומגמות אזוריות ועולמיות, יצירת תחזיות לגבי העתיד על-פי מודלים שונים, גיבוש חלופות תכנוניות וקביעת קריטריונים ושיטות להערכת החלופות, קביעה ויישום של תהליכים לשיתוף הציבור בתכנון, יצירת פרוגרמות כמותיות למימוש מטרות התוכנית וצרכי האזור, קביעת מדיניות בתחומים שונים הכוללים, בין היתר, את תחום שימושי הקרקע, פיתוח כלכלת העיר לתעסוקה ובסיס פיננסי, המבנה החברתי של העיר, המערכות האקולוגיות, מגבלות פיתוח ושלביות הפיתוח ויצירת מנגנונים ליישום, בקרה ופיקוח של תהליך התכנון.
6. התכנון המרחבי שונה מטבעו מתכנון אדריכלי או הנדסי של מבנים או של תשתיות והוא כרוך בניתוח מורכב של ידע מדיסציפלינות שונות ומגוונות הכוללות, בין היתר אדריכלות, הנדסה, כלכלה עירונית ואזורית, גיאוגרפיה עירונית ואזורית, איכות הסביבה והנדסת הסביבה, סוציולוגיה, עיצוב עירוני, תחבורה, מדיניות ציבורית, משפט ועוד. תכנון ערים ואזורים יוצא מנקודת המבט של הכושר לכוון את המדיניות הציבורית אודות המרחב, על מרכיביו השונים.
7. לאור זאת, במשך עשרות שנים התבסס מעמדו של התכנון העירוני והאזורי כמקצוע בפני עצמו והחלו להיפתח בעולם כולו וגם בישראל מסלולי הכשרה נפרדים למתכנני ערים ואזורים, ארגונים מקצועיים נפרדים למתכנני ערים ואזורים והתבקשו כללי אתיקה לעוסקים במקצוע.
- במדינות מסויימות אף עוגן מעמדם של מתכנני הערים והאזורים בחקיקה. כך למשל נעשה בקנדה (Registered Professional Planners Act-I Professional Planners Act), בדרום אפריקה (Planning Profession Act 2002) ובמדינות אחרות.
8. ברוב מדינות העולם וגם בישראל מתכנני ערים ואזורים (שאינם בהכרח אדריכלים) עוסקים במלאכת התכנון המרחבי ובכלל זה עוסקים בהכנת תכניות אב ותכניות מתאר סטטוטוריות ברמות השונות ואף ממונים לתפקידים בכירים ביותר במערכת התכנון. כך למשל, חלק ממתכנני המחוזות הינם מתכנני ערים שאינם אדריכלים וכיום גם מנהלת מינהל התכנון (המשרה הציבורית הבכירה ביותר בתחום תכנון הערים) הינה מתכנתת שאינה אדריכלית.
9. מובן, כי גם המלאכה של הכנת תכניות מתאר ותכניות מפורטות בעיר קיימת, ובמיוחד תכניות הנוגעות להתחדשות עירוני, איננה מסתכמת בהיבטים אדריכליים ועיצוב עירוני, אלא היא בעיקר צריכה לעסוק דווקא בהיבטים חברתיים, כלכליים וסביבתיים. שיקולים כגון: האם התשתיות הקיימות מספקות לשינוי צפוי באוכלוסיה? האם קיימים מספיק שטחים למוסדות ציבור ולשטחים ציבוריים פתוחים לצורך מתן מענה לצרכי האוכלוסייה הקיימת והחזויה? כיצד ניתן לספק פתרונות תחברתיים לאוכלוסיה ובכלל זה עידוד שימוש בתחבורה ציבורית, כלי תחבורה חלופיים

והלכתיות? כיצד תשפיע התכנית על הצרכים המיוחדים של האוכלוסייה הקיימת והחזויה באזור, כגון ציבור קשישים או צעירים או אוכלוסיות מוחלשות?

כל אלו היבטים תכנוניים שאינם קשורים לאדריכלות או עיצוב עירוני.

10. משמעות תנאי הסף שנקבע בהזמנה להגשת בקשות להיכלל במאגר היועצים של העירייה היא מניעה מראש של מתכנני ערים ואזורים, בעלי תואר אקדמי בתחום התכנון וניסיון מתאים, מלהיכלל במאגר היועצים של העירייה בתחום התכנון והלכה למעשה **שליטת זכותם של מתכנני הערים לעסוק בתכנון ערים.**

11. יודגש, כי תנאי סף בלתי סביר זה איננו מקובל במרכזי מינהל התכנון, משרדי ממשלה ורשויות מקומיות להכנת תכניות סטטוטוריות (לרבות תכניות מתאר ותכניות מפורטות) מזה שנים רבות. כך למשל, בהזמנה להגשת בקשות להיכלל במאגר היועצים של עיריית הרצליה משנת 2018 תנאי הסף לתחום "עורך תכניות בניין עיר" (הן קטנות והן גדולות) הוא כי המציע או אחד מבעליו של המציע הינו אחד מבעליו של המציע הינו אדריכל בעל רישיון בתוקף **ואו בעל תואר אקדמי בתכנון ערים.**

12. לאור כל האמור לעיל, תנאי הסף בהזמנה שבנדון המונע השתתפות מתכנני ערים ואזורים בעלי השכלה אקדמית וניסיון **בתחום התכנון העירוני והאזורי**, שאינם בהכרח אדריכלים רשויים, הינו **בלתי חוקי ובלתי סביר**. תנאי סף זה יביא לפגיעה באיכות התכנון העירוני בכפר סבא בכך שימנע ממתכנני ערים ואזורים **ראויים** להיכלל במאגר היועצים של העירייה. בנוסף, תנאי סף זה פוגע קשות בחופש העיסוק של מתכנני הערים והאזורים ללא כל תכלית ראויה או הצדקה ובכל מקרה מעבר לנדרש.

13. אשר על כן, הינכם מתבקשים בזאת להודיע **בדחיפות** על שינוי תנאי הסף בהזמנה באופן שיאפשר גם למתכנני ערים ואזורים בעלי תואר אקדמי בתחום התכנון העירוני וניסיון מתאים, ואשר אינם דווקא אדריכלים רשויים, להיכלל במאגר היועצים של העירייה בתחום "מתכנני תב"ע".

עם שינוי תנאי הסף איגוד המתכננים בישראל ישמח לפרסם את ההזמנה בקרב חבריו בכדי לסייע לעיריית כפר סבא לכלול במאגר יועצים מתכנני ערים בעלי הכשרה וניסיון מתאימים ובעלי יכולת לסייע לעירייה באתגר החשוב של תכנון העיר בשנים הבאות.

בכבוד רב,

תמי גבריאלי, מתכנתת ערים ואזורים
יו"ר משותף של איגוד המתכננים בישראל

העתקים:

גב' דלית זילבר, מנהלת מינהל התכנון, משרד הפנים
עו"ד ומתכנן ערים אשר כהנא, איגוד המתכננים בישראל